

Európska panelová diskusia občanov o energetickej efektívnosti

Zhrnutie prvého zasadnutia

[23. - 25. február 2024]

Identifikácia prekážok, ktoré bránia energetickej efektívnosti, a faktorov, ktoré ju umožňujú: prelomový víkend v Bruseli

Máme za sebou prvý víkend európskej panelovej diskusie občanov o energetickej efektívnosti. Stretlo sa na ňom 150 náhodne vybraných občanov, pričom niektorí z nich cestovali na miesto konania diskusie až 24 hodín. Diskutovalo sa o prekážkach energetickej efektívnosti, a faktoroch, ktoré ju umožňujú, a pripravila sa pôda pre nasledujúce dve zasadnutia.

Prvé zasadnutie malo dvojaký cieľ: určiť kľúčové prekážky energetickej efektívnosti, a potenciálne faktory, ktoré ju umožňujú. Bolo rozdelené do štyroch blokov s týmto zameraním:

- Blok I: Zoznamovanie účastníkov.
- Blok II: Posilnenie spoločného chápania energetického systému a prepojení medzi jeho rôznymi aktérmi.
- Blok III: Identifikácia kľúčových prekážok energetickej efektívnosti, a faktorov, ktoré ju umožňujú
- Blok IV: Stanovenie priorit v rámci tých najrelevantnejších faktorov a formulovanie potrieb v oblasti poznatkov pre ďalšie zasadnutia.

Účastníci preskúmali rôzne aspekty, okrem mnohých iných napríklad aj finančné obmedzenia, nevyhovujúcu infraštruktúru či byrokratické prekážky.

Prvé zasadnutie: Prehľad podľa jednotlivých dní

Prvý deň - plenárne zasadnutie

Uvítací príhovor podpredsedníčky EK pre demokraciu a demografiu Dubravky Šuicovej „Chceme počuť vaše názory a sme odhodlaní urobiť všetko pre to, aby boli vypočuté.“

Spoločný rozhovor s Danou Spinantovou, generálnou riaditeľkou Generálneho riaditeľstva pre komunikáciu (GR COMM) a Colinom Sciclunom, vedúcim kabinetu podpredsedníčky Dubravky Šuicovej

Odborníci vysvetlili, že energetická efektívnosť spočíva v dosahovaní rovnakých výsledkov s menším množstvom energie a znížením zložitosti energetického systému a zjednodušení jeho aktérov a dynamiky.

Podrobne vysvetlené boli aj mandát a zameranie tejto panelovej diskusie:

Druhý deň - Pracovné skupiny

Deň sa začal spoznávaním účastníkov, ktorí v pracovných skupinách diskutovali o spotrebe a výrobe energie. Každá skupina vizuálne „zmapovala“ energetický systém, jeho aktérov a dynamiku s cieľom identifikovať hlavné výzvy v oblasti energetickej efektívnosti.

Komisia potom z týchto výziev vybrala po konzultáciách a hlasovaní v každej zo skupín prekážky energetickej efektívnosti. Rozmanitosť účastníkov tieto diskusie obohatila - vďaka nej boli v každej skupine zastúpené rôzne názory prednesené až 5 rôznymi jazykmi.

Tretí deň - plenárne zasadnutie

Po dni diskusií a večernom slávnostnom podujatí s účastníkmi belgickej panelovej diskusie občanov o umelej inteligencii, ktorú zorganizovalo belgické predsedníctvo Rady ministrov, sa táto pozitívna energia viditeľne preniesla aj na miesto konania nedeľného plenárneho zasadnutia, na ktorom každá pracovná skupina predstavila hlavné výzvy. Zástupca alebo zástupkyňa každej skupiny prezentovali kľúčovú prekážku, ktorej odstránenie si ich skupina stanovila za prioritu pri úsilí o dosiahnutie účinného energetického systému.

Spätná väzba vo forme diskusií na plenárnom zasadnutí

Na prezentované prekážky reagovali experti a ďalší účastníci. Predložili celý rad argumentov zameraných na tri hlavné sektory, v ktorých je potrebné dosiahnuť energetickú efektívnosť: doprava, stavebníctvo a priemysel. Účastníci ocenili vysokú kvalitu týchto diskusií.

Program rokovania prvého zasadnutia:

PRVÝ DEŇ	
12.30 15.00	Príchod, obed, privítanie a úvodný príhovor podpredsedníčky EK pre demokraciu a demografiu Dubravky Šuicovej
15.00 17.00	Nadväzovanie kontaktov: zoznamovanie účastníkov Zameranie panelovej diskusie: čo, prečo a ako? Pochopenie panelovej diskusie Prestávka na občerstvenie
17.00 18.45	Vzdelávanie o energetickej efektívnosti v spolupráci s výborom pre zhromažďovanie poznatkov Príprava na diskusie Prestávka
18.45 20.00	Neformálna večera formou bufetových stolov vo vstupnej hale budovy Charlemagne

DRUHÝ DEŇ	
9.00 11.00	Blok I: Ja, ty a energetická efektívnosť Prestávka na občerstvenie
11.00 14.00	Blok II: Zmapovanie systému energetickej efektívnosti a jeho aktérov Prestávka na obed
14.00 16.00	Blok III: Prekážky energetickej efektívnosti a faktory, ktoré ju umožňujú Prestávka na občerstvenie
16.00 18.00	Blok IV: Stanovenie priorít a zisťovanie potrieb v oblasti poznatkov

Večer: Spoločenské podujatie s účastníkmi belgickej panelovej diskusie občanov a večera v reštaurácii Albert (Mont des Arts 28, 1000 Brusel)

TRETÍ DEŇ	
9.30 9.55	Vyhodnotenie predchádzajúcich dní
9.55 12.05	Moderované diskusie medzi členmi panelovej diskusie, členmi výboru pre zhromažďovanie poznatkov a úradníkmi z Európskej komisie Prestávka na občerstvenie

12.05 13.15	Komunikačná stratégia a prezentácia platformy Hyperfair
13.15 14.00	Zhrnutie a ďalšie kroky <i>Distribúcia balíčkov s obedom</i>

Otázky a odpovede s Betinou (19) z Estónska

Prečo je podľa teba dôležité zapojiť sa do tejto panelovej diskusie?

„Na plenárnom zasadnutí členovia Komisie zdôraznili, že mladí ľudia predstavujú budúcnosť. Aj keď nemám dom, auto ani práčku, informácie sú pre nás stále relevantné. Môžeme poskytnúť jedinečný pohľad na túto problematiku a riešiť naše konkrétne otázky. Pamätáme aj na budúce generácie; naše úsilie sa týka aj ich. Som zvedavá, či sa naše nápady dostanú až ku Komisii a či sa využijú. Kľúčovou témou našej panelovej diskusie bola transparentnosť spotreby energie. Dúfam, že sa tomu bude venovať väčšia pozornosť, pretože podrobné informácie umožňujú ľuďom prijímať informovanejšie rozhodnutia.“

Čo očakávaš od nasledujúceho zasadnutia?

„Energetická účinnosť má pre mňa zásadný význam, pretože, ako vieme, zmena klímy je už dlho naliehavým problémom, ktorý nám z dôvodu jeho zložitosti pripadá často ako neriešiteľný. Oceňujem, že sa v tejto diskusii zameriavame na konkrétne témy ako energetika v menších skupinách, čo umožňuje podrobnejšie preskúmanie problému. Neoceniteľné sú diskusie s odborníkmi, ktorí nie sú bežne k dispozícii (napriek tomu, že na Googli sa toho dá nájsť naozaj veľa). Vďaka tomu neprehliadneme drobné detaily a dokážeme sformulovať praktické odporúčania pre Komisiu.“

Na ktorú časť tohto víkendu budeš spomínať najviac?

„Bol to naozaj úžasný víkend. Za veľmi užitočnú považujem vizualizáciu s mapou, pretože takto dokážete prepojiť a pochopiť všetky problémy alebo plány. Bolo veľmi milé, že na začiatku v sobotu sme predstavovali svojho suseda, a nie seba. Myslím si, že to prispelo k pocitu väčšej prepojenosti a otvorenosti a lepšieho vzájomného porozumenia. Chcem sa poďakovať za zorganizovanie tejto panelovej diskusie, pretože na univerzite tiež hovoríme o potrebe zapájať ľudí do tvorby demokracie a je dobré vidieť, že to nie je len teória, ale že to funguje aj v praxi.“

Vystúpenia expertov na plenárnom zasadnutí

Yves Marignac, expert v oblasti energetiky a hlavný poradca, Association négaWatt, Francúzsko

Arianna Vitali Roscini, generálna tajomníčka, Koalícia pre úspory energie, Taliansko

Camille Defard, vedúca Energetického centra Jacquesa Delorsa, Francúzsko

Claudia Canevari, vedúca oddelenia pre energetickú efektívnosť: Politika a financovanie, Generálne riaditeľstvo pre energetiku, Európska komisia

Jan Rosenow, riaditeľ európskych programov, Projekt regulačnej pomoci, Nemecko

Claire Roumet, Politika EÚ a strategické partnerstvá, Energy Cities, Francúzsko

Reinhard Six, nezávislý poradca, expert na financovanie energetickej efektívnosti, Nemecko

Stanovisko dvoch expertov, ktorí sa zúčastnili na plenárnom zasadnutí

Camille Defard

„EÚ má technické nástroje na odbornú prípravu členských štátov a riešenie ich otázok. Energetická efektívnosť si vyžaduje značné investície, ale nie všetky členské štáty majú rovnakú kapacitu investovať. K dispozícii sú európske finančné prostriedky, najmä z „plánu európskej obnovy“ spusteného po kríze spôsobenej ochorením COVID-19, ktorým sa dajú kompenzovať rozdiely medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o možnosti uplatňovania týchto povinných pravidiel.“

“

Claudia Canevari

„Energetika je jednou z politik, ktoré patria do spoločnej právomoci, čo znamená, že za ňu zodpovedajú EÚ aj členské štáty. Členské štáty môžu prijímať právne predpisy aj na vnútroštátnej úrovni. Európska únia prijíma aj smernice, ktoré musia vnútroštátni zákonodarcovia transponovať, a teda aj prispôbiť. Návrhy v oblasti energetickej politiky predkladá Európska komisia, ale legislatívne rozhodnutia prijíma Európsky parlament a Rada ministrov. Prvá smernica o energetickej efektívnosti pochádza z roku 2012 a v rokoch 2018 a 2023 bola revidovaná v záujme splnenia cieľov v oblasti klímy. Táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia hospodárstva vrátane stavebníctva, priemyslu a verejného sektora...“

[Pozrite si záznam z piatkového plenárneho zasadnutia.](#)

[Pozrite si záznam nedeľného plenárneho zasadnutia.](#)

Kľúčové príspevky z platformy na zapojenie občanov

„Obmedzenie alebo zákaz ťažších a väčších vozidiel s vysokou spotrebou (SUV) v husto osídlených mestských oblastiach.“

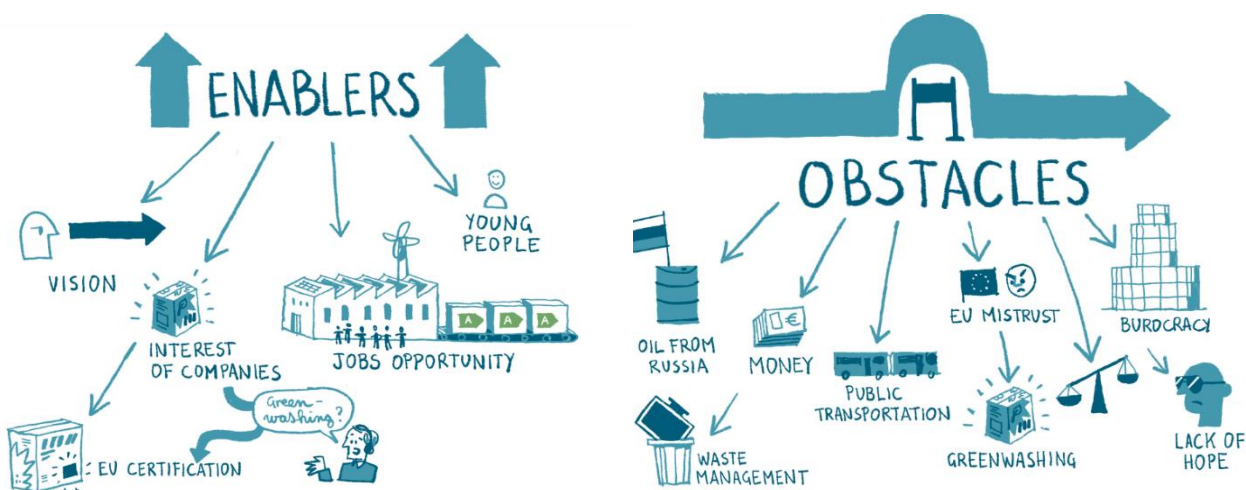
„Potrebujeme otvorenú a tolerantnú diskusiu na všetkých úrovniach - miestnej, národnej aj európskej - o tom, ako tieto ciele dosiahnuť tak, aby sa na nikoho nezabudlo.“

„Treba obmedziť automobilovú premávku, a to tak, že sa vytvorí viac ulíc a priestorov prispôsobených pre chodcov. Zároveň treba drasticky znížiť používanie betónu v mestských uliciach a oblastiach. Namiesto toho by sme mali vysádzať trávu a stromy, a tým znížiť otepľovanie miest a závislosť od chladiacich zariadení, najmä v lete.“

„Mali by sa povinne zaviesť inteligentné meracie zariadenia. Staré merače spotreby energie ponúkajú len nočné a denné tarify. Nové inteligentné meracie zariadenia môžu informovať o aktuálnej tarife/cene za energiu, čo spotrebiteľom poskytne lepší prehľad o tom, kedy je využívanie elektrickej energie drahé a kedy lacnejšie. Teoreticky by to mohlo narovnať krivku dopytu, a tým znížiť závislosť od elektrární využívaných v čase špičkového zaťaženia.“

[Pozrite si príspevky na platforme na zapojenie občanov](#)

Víkend z pohľadu Sylvaina Mazasa

Sylvain Mazars prezentoval výsledky diskusií v grafickej podobe. Jeho nákresy svedčia o tom ako vizuálne zaujímavým spôsobom sa dajú zachytiť diskusie na plenárnom zasadnutí a výrazne obohatiť jeho dynamiku.

Upozornenie: Ciele všetkých troch zasadnutí

- **Prvé zasadnutie 23 - 25. februára 2024:** Skúsenosti občanov s energetickou efektívnosťou a pochopenie hlavných výziev pre celý energetický systém.
- **Druhé zasadnutie: 15. - 17. marca 2024:** Dôraz na prechod od výziev k riešeniam
- **Tretie zasadnutie: 12. - 14. apríla 2024:** Zhromažďovanie, prediskutovávanie a schvaľovanie odporúčaní